

**UCHWAŁA NR XI/77/19
RADY MIASTA HAJNÓWKA
z dnia 30 października 2019**

**w sprawie zmiany Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2013 -2021**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2019 r., poz. 506, poz. 1309, poz. 1696) oraz art.16 b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, poz. 1622, poz. 1690) Rada Miasta w Hajnówce uchwała co następuje:

§ 1. W załączniku do uchwały Nr XXXII/245/13 Rady Miasta Hajnówka z dnia 30 grudnia 2013 roku w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2013-2021 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w Rozdziale 3 - Realizacja Strategii dodaje się podpunkt 3.1.1 zatytułowany - Realizacja celów strategicznych na lata 2019-2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.
- 2) rozdział 3.2. - Monitoring i wdrażanie strategii otrzymuje brzmienie, które stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Hajnówka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Walentyna Pietroczyk

3.3.1. REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH NA LATA 2019-2021

Zgodnie z zapisami monitoringu i zarządzania, dokument Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy miejskiej Hajnówka na lata 2013-2021, podlega systematycznej ocenie oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian. W kwietniu 2019 roku, po ocenie dokumentu strategicznego MOPS w Hajnówce, jako koordynator wdrażania Strategii, podjął działania zmierzające do jego aktualizacji, zgodnie z zapisami systemu zarządzania oraz art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).

Dokonano powołania nowego Zespołu ds. Monitoringu Strategii oraz przygotowano spotkanie Zespołu w celu analizy kierunków działania i ich realizacji. Na podstawie danych od instytucji z terenu miasta oraz OZPS (Oceny Zasobów Pomocy Społecznej) przygotowanej przez MOPS wypracowano wnioski i prognozy zmian w obszarach strategicznych, a także aktualizację harmonogramu na lata 2019-2021.

Mając na uwadze termin ważności dokumentu, czyli koniec roku 2021, podjęto też zmiany w sposobie monitorowania, tak, aby wypracowany harmonogram był ostatnim, przed opracowaniem kolejnej Strategii na lata 2022-2034.

WNIOSKI I PROGNOZY Z OCENY ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej daje możliwość przeanalizowania nie tylko świadczeń, z których korzystają beneficjenci wsparcia, ale dzięki kompleksowemu ujęciu wychodzącemu od demografii poprzez zasoby instytucjonalne, kadrowe, finansowe, pozwala na ocenę działań społecznych w mieście Hajnówka, aby wprowadzić pewne nowe – lepsze rozwiązania. Poniżej wiążące dla Strategii wnioski i tendencje.

1. Struktura wiekowa mieszkańców miasta Hajnówka wskazuje na charakterystyczne cechy społeczeństwa starzejącego się. Z roku na rok wzrasta liczba kobiet po 60 roku życia i mężczyzn po 65 roku życia
2. Pozytywną tendencją na rynku pracy jest spadek liczby osób bezrobotnych. W stosunku do 2016 r. liczba ta spadła o 190 osób. Maleje również liczba długotrwale bezrobotnych.
3. Nieznacznie zmniejsza się zasób mieszkaniowy gminy. W 2017 liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy wynosiła 870 mieszkań. W stosunku do 2016 roku ubyło 20 mieszkań.
4. Wzrosła o jeden liczba żłobków, a co za tym idzie i liczba miejsc w żłobkach. Na tym samym poziomie co w 2016 roku kształtuje się liczba przedszkoli.
5. Nieznacznie spadła liczba beneficjentów korzystających z pomocy społecznej. Jest to w dużej mierze efektem prowadzonej pracy środowiskowej pracowników socjalnych, którzy stosują zróżnicowane metody wyprowadzania beneficjentów z sytuacji kryzysowej. Jednakże wrasta częstotliwość korzystania przez beneficjentów z pomocy społecznej. Zawierane są kontrakty socjalne oraz podejmowane są działania celem aktywizacji zawodowej beneficjentów.
6. Analiza osób korzystających z pomocy społecznej wskazuje, iż istnieje konieczność zintensyfikowania pracy nad osobami długotrwale korzystającymi z pomocy społecznej. Obserwacja pracy środowiskowej wskazuje, iż osoby które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej po raz pierwszy łatwiej przezwyciężają kryzys, aniżeli osoby które pozostawały zarejestrowane w systemie pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy w ciągu ostatnich 3 lat.
7. Spadek stopy bezrobocia znajduje także odzwierciedlenie wśród beneficjentów pomocy społecznej. Jednakże w dalszym ciągu najczęstszym powodem uzasadniającym pomoc i wsparcie w 2017 roku było ubóstwo, a w dalszej kolejności bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba.

8. Obserwuje się zwiększone zainteresowanie świadczeniami w postaci usług opiekuńczych.
9. Należy dążyć do zwiększania środków własnych gminy na zadania pomocy społecznej w związku ze stale rosnącymi kosztami gminy z tytułu:
 - 1) odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej i stale zwiększającymi się potrzebami w tym zakresie,
 - 2) realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: coroczny wzrost wydatków ponoszonych przez gminę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
 - 3) odpłatności za udzielenie schronienia osobom bezdomnym.
10. Dla pełnej realizacji zadań społecznych brak jest na terenie miasta odpowiedniego zasobu instytucjonalnego w postaci:
 - 1) ośrodka interwencji kryzysowej,
 - 2) mieszkań chronionych,
 - 3) dziennego domu opieki dla seniorów, innych form dziennych dla seniorów, klubów seniora,
 - 4) placówki świadczącej usługi pielęgnacyjno – opiekuńcze,
 - 5) przejściowej bazy noclegowej dla osób bezdomnych w okresie zimowym,
 - 6) odpowiedniej liczby mieszkań socjalnych.
 - 7) zakładu aktywności zawodowej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. podejmowanie dalszych inicjatyw wspierających osoby starsze i niepełnosprawne zarówno psychicznie jak i fizycznie;
2. podejmowanie i kontynuowanie działań wspierających rodziny z dziećmi zarówno poprzez wsparcie finansowe (w tym świadczenie wychowawcze) jak i pracę środowiskową, w tym asystenturę;
3. podejmowanie inicjatyw na rzecz wspierania osób/rodzin na co dzień opiekujących się osobami potrzebującymi wsparcia przy wykonywaniu podstawowych funkcji życiowych;
4. prowadzenie działań mających na celu aktywizację zawodową i społeczną osób borykających się z nieporadnością życiową (grupy robocze, kontrakty socjalne);
5. kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi podejmującymi działania na rzecz społeczności lokalnej i osób starszych;
6. dalsza aktywność projektowo-konkursowa pozwalająca na pozyskiwanie dodatkowych źródeł na podejmowanie działań społecznych.

Realizacja Strategii może odbywać się równocześnie przy wykorzystaniu i budowaniu nowych programów celowych, projektów lokalnych w obszarach zdefiniowanych w dokumencie.

HARMONOGRAM REALIZACJI STRATEGII NA LATA 2019-2021

Nr	KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
I OBSZAR :WSPIERANIE RODZIN I ZAPOBIEGANIE KRYZYSOM W RODZINACH.				
4.	Zwiększenie dostępności do specjalistów (zatrudnienie, doksztalcanie kadry dostosowanie godzin).	Liczba specjalistów i/lub usług na terenie miasta.	MOPS, Urząd Miasta, MKRPA, organizacje społeczne instytucje kultury, oświaty, szkoły, instytucje rekreacji, parafie	Urząd miasta, środki zewnętrzne, MRPiPS, MSWiA, środki ngo
11.	Uzupełnianie infrastruktury socjalnej miasta, tworzenie mieszkań chronionych, ośrodka interwencji kryzysowej, hosteli, izby wytrzeźwień, klubów seniora, domów dziennej opieki itp.	Adaptacja lokali miejskich na potrzeby społeczne- bezdomnych, niepełnosprawnych, ofiar przemocy i innych. Zaangażowanie grup docelowych. Liczba infrastruktury .		
18.	Pozyskiwanie zewnętrznych środków na działania wspierające rodziny.	Liczba projektów i programów. Liczba partnerstw. Liczba działań na rzecz rodzin		
II OBSZAR ROZWÓJ RYNKU PRACY I WSPARCIA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH.				
Nr	KIERUNKI DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
4.	Działania edukacyjne, szkoleniowe i warsztatowe dotyczące wiedzy i umiejętności ekonomiczno-gospodarczych dla różnych grup społecznych.	Liczba działań. Liczba grup/osób objętych działaniami.	PUP, MOPS, Urząd Miasta, organizacje społeczne instytucje kultury, oświaty, szkoły, parafie, podmioty ekonomii społecznej uczelnie wyższe i instytucje badawcze, Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska	Urząd miasta, środki zewnętrzne, MRPiPS, środki ngo, LGD
7.	Tworzenie Centrum Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej	Liczba CIS, KIS, spółdzielni socjalnych, innych podmiotów ekonomii społecznej		
8.	Pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego na finansowanie podmiotów ekonomii społecznej.			

9.	Prowadzenie prac społecznie użytecznych, robót interwencyjnych, staży i kontraktów socjalnych dla osób nieaktywnych. Zwiększanie środków finansowych na miejsca pracy subsydiowane oraz dofinansowywanie tworzenia miejsc pracy dla osób w sytuacji szczególnej na rynku. Zwiększanie środków na zakup materiałów do realizacji zadań w ramach subsydiowanych sposobów zatrudnienia	Liczba prac społecznie użytecznych, robót interwencyjnych, staży i kontraktów socjalnych dla osób nieaktywnych, miejsc pracy subsydiowanej.		
14.	Udział w szkoleniach dla pracowników samorządu i organizacji pozarządowych w obszarze ekonomii społecznej- minimum raz w roku, zakończone wspólnie wypracowanym projektem	Liczba szkoleń dla pracowników samorządu i organizacji pozarządowych w obszarze ekonomii społecznej. Liczba wypracowanych projektów.		
OBSZAR III ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA I AKTYWNOŚCI OSÓB ZALEŻNYCH, STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH				
Nr	KIERUNKI DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
3.	Uruchomienie i prowadzenie Zakładu Aktywizacji Zawodowej.	Liczba ZAZ/liczba uczestników z miasta w ZAZ.	MOPS, Urząd Miasta , organizacje społeczne, instytucje kultury, oświaty, instytucje rekreacji, parafie	Budżet miasta, instytucji, MRPIP- program ASOS, Senior +, środki zewnętrzne, PFRON, MZ
4.	Rozwijanie systemu pomocy osobom starym, chorym i niepełnoprawnym w ich środowisku zamieszkania: 1) realizacja usług opiekuńczych, 2) stworzenie bazy danych o osobach i placówkach świadczących usługi opiekuńcze pielęgniarstwo, edukacyjne, 3) realizacja programów wolontarystycznych prowadzonych przez	Liczba usług. Funkcjonująca baza danych. Liczba programów.		

	organizacje pozarządowe			
5.	Wspieranie działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku.	Liczba uczestników i form działalności w Uniwersytecie III Wieku		
11.	Organizacja Dziennego Domu Pobytu Osób Starszych, tworzenie grup samopomocowych, grup sąsiedzkich, grup wsparcia, prowadzenie telefonu zaufania.	Liczba miejsc dziennego pobytu i w klubach seniora.		
17.	Rozwój usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Ułatwienie dostępności do psychiatrii, w tym psychiatrii dziecięcego.	Liczba usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Liczba specjalistycznych programów.		
19.	Realizacja specjalistycznych programów adresowanych do osób niepełnosprawnych oraz osób z zaburzeniami psychicznymi.			

OBSZAR IV: BUDOWANIE KOMPLEKSOWEGO SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA I PROFILAKTYKI.

Nr	KIERUNKI DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
4.	Wdrożenie stosownych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.	Liczba działań profilaktycznych.	Policja, MKRPA, jednostki straży pożarnej, szkoły i instytucje oświatowe,	Budżet miasta, jednostek policji, MKRPA, PARPA, B ds. Narkomanii,
6.	Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.	Liczba rekomendowanych/innovacyjnych programów terapeutycznych.	poradnie i jednostki zdrowia, MOPS, Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, parafie, LZI, media, poradnie, sąd,	MRPIP- program ASOS, Senior +, środki zewnętrzne,
5.	Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób	Liczba form kontroli. Liczba opracowań dot. modeli postępowania		

	nadużywających alkoholu i innych środków psychoaktywnych.		prokuratura, instytucje ubezpieczeniowe, kancelarie prawne, uczelnie.	
7.	Przeciwdziałanie przemocy domowej: 1.11) sprawne funkcjonowanie procedury N „Niebieskiej Karty”, 1.12) ochrona ofiar przemocy poprzez pomoc prawną i socjalną, uruchomienie ośrodka/ ho dla ofiar przemocy 3)33) prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego, 4)44) prowadzenie lokalnego zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.	Liczba prowadzonych NK w roku. Liczba usług punktu informacyjno-konsultacyjnego.		
8.	Udział w szkoleniach, warsztatach, innych formach doskonalenia specjalistycznego kadr pracujących w obszarze profilaktyki, uzależnień, przemocy domowej i rówieśniczej.	Liczba uczestników szkoleń, którzy nabyli nowe kompetencje.		
OBSZAR V ROZWÓJ ZASOBÓW SPOŁECZNYCH I INTEGRACJI.				
Nr	KIERUNKI DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
8.	Wdrożenie projektu „Internetowy Serwis Zgłaszania Problemów Lokalnych”.	Funkcjonowanie serwisu.	Urząd Miasta, organizacje społeczne, instytucje kultury, oświaty, instytucje rekreacji, parafie, grupy nieformalne, podmioty ekonomii społecznej, media	Budżet miasta, instytucji, MRPIP, środki zewnętrzne EFS, EFRR, fundusze norweskie, FIO
9.	Nawiązanie współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi z terenu powiatu.	Liczba partnerstw.		
10.	Wypracowane i wdrożenie mechanizmu promowania wolontariatu.	Liczba wolontariuszy.		
11.	Mianowanie osoby odpowiedzialnej.	Funkcjonowanie osoby i lokalu na rzecz ngo.		
	Pozyskanie i przeznaczenie lokalu przez samorząd na prowadzenie działalności organizacji pozarządowych.			
13.	Pozyskanie funduszy zewnętrznych na rozwój	Liczba pozyskanych źródeł finansowania.		

	zasobów społecznych.			

3.2. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian.

Instytucjami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

1. Burmistrz Miasta - odpowiedzialny za wdrażanie Strategii oraz wsparcie Koordynatora, Zespołu i instytucji przy realizacji działań Strategii.

2. Rada Miasta - pełniąca bieżący nadzór, poprzez analizę corocznej informacji z realizacji Strategii.

3. Zespół - powoływany przez Burmistrza Miasta Hajnówka, do jego zadań należy:

- 1) opracowanie zmian w harmonogramie Strategii,
- 2) analiza materiału z monitoringu, wskazywanie priorytetowych kierunków,
- 3) wspieranie koordynatora w przygotowaniu monitoringu,
- 4) dokonanie oceny realizacji Strategii.

4. Koordynator wdrażania Strategii - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- 1) gromadzi dokumentację związaną ze Strategią,
- 2) prowadzi monitoring,
- 3) współorganizuje spotkania Zespołu,
- 4) przedkłada informację z realizacji Strategii, po zakończeniu realizacji harmonogramu,
- 5) opracowuje wraz z zespołem nowe projekty oraz wybiera działania priorytetowe,
- 6) prowadzi akcję informacyjną i promocyjną Strategii.

5. Zapewnienie spójności z innymi dokumentami strategicznymi.

Podmioty realizujące zadania i projekty powinny sprawować opiekę nad tym, aby zapisy Strategii były uwzględniane w innych dokumentach programowych miasta Hajnówka.

6. Programy i projekty:

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie skuteczna o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych, zgodnych z przyjętymi kierunkami działań. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od charakteru danego projektu.

7. Monitoring:

Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą źródła i statystyki na poziomie miasta. Poza tym bazę tę będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji i grup środowiskowych zebrane od Zespołu.

